

Daćków Chwastyk

PRAWIE NA WAKACJACH

PORADNIK WAKACYJNY

KANCELARIA RADCÓW PRAWNYCH
DAĆKÓW I CHWASTYK
SPÓŁKA PARTNERSKA

O PRAWIE NA WAKACJACH PORADNIK WAKACYJNY

AUTORZY:

MARTA DAĆKÓW
WOJCIECH CHWASTYK
AGATA PIŃSKA-STRUŚ
BARTŁOMIEJ LESZCZYŃSKI
KLAUDIA MALIK
DAMIAN WOLSKI
PIOTR NAWROT

REDAKCJA I PROJEKT:

AGNIESZKA KASZUBA

Daćków Chwastyk

Wrocław 2024

SPIS TREŚCI

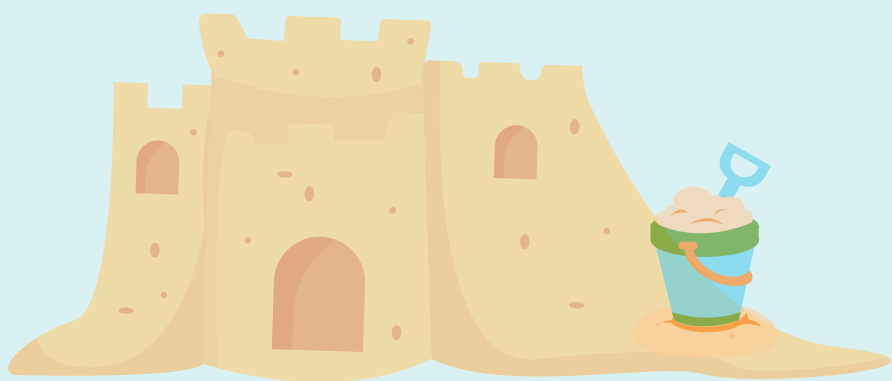
Wprowadzenie	4
1. Wakacje niezgodne z zawartą umową	5
2. Upadłość linii lotniczych lub biura podróży	8
3. Odszkodowanie za opóźniony lub odwołany lot	12
4. Zagubiony bagaż	16
5. Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) - Zakres i Ograniczenia	19
6. Zakazane pamiątki	22
7. Należność celna	27

Wprowadzenie

Wyobraź sobie, że jesteś właśnie na swoich wyczekiwanym wakacjach. To chwila pełna spokoju i radości. Jednak nagle coś idzie nie tak. Może to zgubiony paszport, konflikt z hotelem, opóźniony lot, czy nawet problem zdrowotny. Twoja beztroska podróż zmienia się w serię niespodziewanych wyzwań.

W takich momentach, gdy nieprzewidziane sytuacje próbują zakłócić naszą wymarzoną podróż, niezwykle ważne jest, aby mieć pod ręką narzędzie, które pomoże nam przez nie przejść. I oto jest – nasz **Poradnik Wakacyjny**, przygotowany specjalnie po to, aby Twoje wakacje pozostały pełne pięknych wspomnień, a nie stresujących doświadczeń.

Wyrusz z nami w tę podróż, gdzie każda strona jest kluczem do rozwiązania, a każda rada – krokiem ku spokojowi ducha i udanym wakacjom. Bo przecież każdy z nas zasługuje na chwile beztroski i odpoczynku, nawet gdy świat wokół nas stawia wyzwania.

1. Wakacje niezgodne z zawartą umową

Jeśli wykupiłeś wymarzoną i długo oczekiwaną wycieczkę, która kompletnie nie spełniła Twoich oczekiwań, a oferta zastana na miejscu w żaden sposób nie odpowiada ofercie z katalogu, istnieje szereg roszczeń, które chociaż odrobinę pozwolą zrekompensować te niedogodności.

➤ **Wakacje niezgodne z zawartą umową — jakie roszczenia?**

Przed wszystkim należy zwrócić uwagę na przepisy ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych. Organizator turystyki ponosi odpowiedzialność za wykonanie usług turystycznych objętych umową, bez względu na to, czy usługi te mają być wykonane przez organizatora turystyki, czy przez innych dostawców usług turystycznych.

W związku z powyższym masz prawo do:

1. Usunięcia niezgodności: jeżeli którakolwiek z usług turystycznych nie jest wykonywana zgodnie z umową, organizator turystyki usuwa taką niezgodność. Jeżeli organizator turystyki nie usunie niezgodności w rozsądnym terminie wyznaczonym przez Ciebie, możesz dokonać tego sam i wystąpić o zwrot poniesionych, niezbędnych wydatków.

2. Świadczenia zastępczego: organizator turystyki, który w czasie trwania danej imprezy turystycznej nie wykonuje przewidzianych w umowie o udział w imprezie turystycznej usług stanowiących istotną część tej imprezy, jest zobowiązany, bez obciążania Ciebie dodatkowymi kosztami, wykonać w ramach tej imprezy odpowiednie świadczenia zastępcze. Jeżeli jakość świadczeń zastępczych jest niższa od jakości usługi określonej w programie imprezy turystycznej, organizator turystyki przyznaje Ci odpowiednie obniżenie ceny imprezy turystycznej.

3. Rozwiązania umowy: w przypadku, gdy niezgodność istotnie wpływa na realizację imprezy turystycznej, a organizator turystyki nie zdoła usunąć tej niezgodności w wyznaczonym przez Ciebie terminie, masz prawo do rozwiązania umowy o udział w imprezie turystycznej bez opłaty za jej rozwiązanie.

Co zrobić, gdy wycieczka nie odpowiada Twoim oczekiwaniom?

W sytuacji, gdy widzisz, że zaplanowany urlop rozmija się zarówno z ofertą, z którą zapoznałeś się podczas wyboru wakacji, jak i z Twoimi oczekiwaniami, musisz zapamiętać jakie kroki powinieneś podjąć:

1. Bądź w stałym kontakcie z rezydentem biura podróży: kontakt z rezydentem jest podstawową formą komunikacji z biurem podróży na miejscu wycieczki. Rezydent powinien w każdej sytuacji służyć pomocą, przyjmować Twoje uwagi i szybko reagować na kłopotliwe sytuacje.

2. Zadbaj o prawidłowe udokumentowanie swoich roszczeń: pamiętaj, aby na bieżąco robić zdjęcia wskazujące na wszelkie niedogodności będące Twoim udziałem i rozbieżności tego, co zastałeś na miejscu wycieczki, z ofertą biura podróży. Zbieraj także wszelkie rachunki i faktury wskazujące na dodatkowo poniesione przez Ciebie koszty wynikające z niewłaściwego działania biura podróży.

3. Pamiętaj o zgłaszaniu roszczeń w swoim biurze podróży: niezależnie od kontaktu z rezydentem pamiętaj, aby na bieżąco informować także biuro podróży, w którym wykupiłeś wycieczkę o wszelkich nieprawidłowościach. Zgodnie z ustawą wskazaną powyżej, kontakt z biurem podróży może odbywać się za pośrednictwem agenta turystycznego, u którego wykupiłeś wycieczkę.

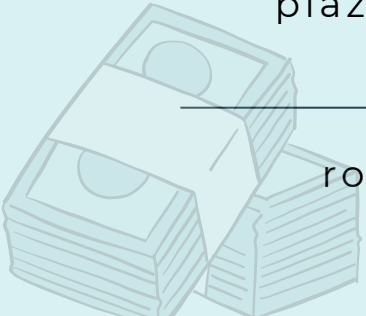
4. Skontaktuj się z prawnikiem posiadającym wiedzę z zakresu prawa turystycznego: dochodzenie swoich roszczeń od biura podróży może być procesem dość skomplikowanym.

Dlatego, jeśli nie czujesz się na siłach prowadzić sprawę samodzielnie, zgłoś się do profesjonalnego prawnika, który należycie zadba o Twoje interesy.

➤ Jak wysokie odszkodowanie możesz uzyskać?

Przy wycenie Twoich strat i przysługującego Ci odszkodowania warto zwrócić uwagę na tzw. Tabelę Frankfurcką, znajdującą się na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, która określa stawki obniżające cenę usługi turystycznej przy wystąpieniu podczas wycieczki niezgodności z umową, oraz która przyjęła się w sądownictwie europejskim, w tym również polskim, jako podstawa do wyliczania wysokości należnych podróżnym rekompensat z tytułu niezgodności świadczonych przez organizatorów turystyki usług z zawartą z nimi umową.

Tabela ta wskazuje możliwe przyczyny uznania wycieczki za niezgodną z umową i procentowe obniżenie ceny wycieczki wynikające z danej przyczyny. Tytułem przykładu:

hałas w nocy	10-40%
różnica w odległości od plaży w porównaniu do oferty	5-15%
robactwo w pokoju	10-50%

Możesz zatem uzyskać znaczną obniżkę ceny Twojej wycieczki albo nawet zwrot całej kwoty za wycieczkę, w zależności od tego, jak znaczna jest skala zaniedbań ze strony biura podróży. Warto znać swoje prawa i nie pozwolić, aby nierzetelność biura podróży zniszczyła Twoje wakacje!

2. Upadłość linii lotniczych lub biura podróży

Podróżowanie to nie tylko ekscytujące przygody, ale także potencjalne ryzyka związane z niespodziewanymi wydarzeniami, takimi jak upadłość linii lotniczych czy biura podróży. Warto zrozumieć swoje prawa i wiedzieć, jakie kroki podjąć w sytuacjach kryzysowych.

➤ Jak postępować, gdy biuro podróży ogłasza upadłość?

Upadłość biura podróży to duży problem dla turystów – zarówno tych, którzy aktualnie przebywają na zorganizowanym wyjeździe, jak i tych, którzy wycieczkę mają dopiero zaplanowaną. Bankructwo może wiązać się z problemami z powrotem, skróceniem wyjazdu, a nawet utratą pieniędzy za podróż, która się nie odbyła. Standardowe polisy turystyczne zwykle nie obejmują ochrony na wypadek bankructwa biura podróży. Obejmują one głównie koszty leczenia, transportu medycznego, odszkodowania za trwałe uszczerbek na zdrowiu oraz ochronę bagażu. Dlatego klienci powinni samodzielnie sprawdzić wiarygodność biura podróży przed dokonaniem rezerwacji. W zdecydowanej większości przypadków takie sytuacje są objęte ochroną Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego (TFG). Oto co zrobić w przypadku upadłości biura podróży:

1. Skontaktuj się z TFG: Jeśli biuro podróży ogłasza upadłość, pierwszym krokiem powinno być skontaktowanie się z Turystycznym Funduszem Gwarancyjnym. TFG ma obowiązek zapewnić powrót turystów do kraju oraz zwrot pieniędzy za niewykorzystane wycieczki.

2. Sprawdź, czy biuro było zarejestrowane: Upewnij się, że biuro podróży, z którego usług korzystałeś, było zarejestrowane w Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i Przedsiębiorców Ułatwiających Nabywanie

Powiązanych Usług Turystycznych. Tylko klienci legalnie działających biur są objęci ochroną TFG (rejestr biur dostępny jest pod adresem: <https://ewidencja.ufg.pl>).

3. Skontaktuj się z ubezpieczycielem: Zazwyczaj turystyczne polisy ubezpieczeniowe nie obejmują upadłości biura. Jeśli jednak masz specjalne ubezpieczenie obejmujące takie ryzyko, zgłoś się do swojego ubezpieczyciela w celu uzyskania zwrotu kosztów.

4. Zachowaj wszystkie dokumenty: Wszystkie umowy, rachunki i potwierdzenia wpłat mogą być potrzebne do udowodnienia swoich roszczeń i uzyskania zwrotu pieniędzy.

5. Monitoruj sytuację prawną biura podróży: Możesz sprawdzić w Krajowym Rejestrze Sądowym, czy wobec biura podróży toczy się postępowanie upadłościowe. Regularne sprawdzanie statusu biura podróży pomoże w przygotowaniu się na ewentualne problemy.

6. Opinie innych klientów: Szukaj opinii o biurze podróży w Internecie. Zwróć uwagę na negatywne recenzje i ostrzeżenia innych podróżnych.

7. Zabezpieczenia finansowe: Upewnij się, że biuro podróży posiada wymagane zabezpieczenia finansowe na wypadek swojej niewypłacalności. Takie informacje powinny być dostępne w rejestrach prowadzonych przez marszałków województw. W rejestrze można również znaleźć szczegółowe informacje o biurze podróży, takie jak obszar, na którym działa. Można tam także sprawdzić, czy biuro nie zawiesiło działalności, czy nie jest w trakcie postępowania o wykreślenie z rejestru oraz, czy nie ma zakazu prowadzenia działalności.

8. Skonsultuj się z prawnikiem: Jeśli masz wątpliwości co do wiarygodności biura podróży lub chcesz dodatkowo zabezpieczyć swoje interesy, skonsultuj się z prawnikiem specjalizującym się w prawie turystycznym.

Działalność biur podróży w Polsce jest zatem ściśle regulowana. Każde biuro musi posiadać licencję i gwarancje finansowe na rzecz turystów oraz regularnie opłacać składki na Turystyczny Fundusz Gwarancyjny i Turystyczny Fundusz Rezerwowy. Dzięki tym regulacjom klienci biur podróży mogą czuć się bezpieczniej i lepiej chronieni w razie problemów. Podróżowanie wiąże się z ryzykiem, ale odpowiednia wiedza i przygotowanie mogą pomóc w minimalizowaniu problemów. Znajomość swoich praw oraz procedur postępowania w przypadku upadłości linii lotniczych lub biura podróży zapewni większe poczucie bezpieczeństwa podczas planowania kolejnych wyjazdów.

➤ **Co zrobić, gdy linia lotnicza ogłasza upadłość?**

Upadłość linii lotniczych może być wyjątkowo stresującym doświadczeniem dla podróżnych, którzy mogą znaleźć się nagle bez transportu do celu lub powrotu do domu. W przypadku bankructwa linii lotniczej turyści nie mają takiej ochrony jak w przypadku upadłości biura podróży i nie mogą liczyć na zwrot wpłaconych pieniędzy. Niestety, niewypłacalność linii lotniczych wcale nie należy do rzadkości, co dodatkowo podkreśla znaczenie starannego planowania podróży i zabezpieczania się na różne ewentualności. Oto kroki, które powinieneś podjąć w takiej sytuacji:

1. Sprawdź swoje ubezpieczenie podróżne: Wiele polis ubezpieczeniowych oferuje ochronę na wypadek upadłości linii lotniczej. Skontaktuj się ze swoim ubezpieczycielem, aby dowiedzieć się, czy jesteś objęty taką ochroną.

2. Skontaktuj się z biurem podróży: Jeśli rezerwowałeś lot przez biuro podróży, skontaktuj się z nimi w celu uzyskania informacji o możliwych alternatywach. Biura podróży często mają obowiązek znalezienia innej linii lotniczej lub zwrócenia kosztów biletu.

i: W Unii Europejskiej

istnieje system ochrony praw pasażerów lotniczych, który może obejmować pomoc w takich sytuacjach. Skontaktuj się z Europejskim Centrum Konsumenckim lub podobnymi instytucjami w swoim kraju.

4. Poszukaj alternatywnych połączeń: Jeśli masz możliwość, spróbuj znaleźć inne połączenia lotnicze lub inne środki transportu. Upewnij się, że zarezerwowane nowe loty lub bilety są objęte ubezpieczeniem na wypadek podobnych problemów. Zachowaj dokumenty związane z alternatywami, aby móc realizować swoje roszczenia odszkodowawcze.

3. Odszkodowanie za opóźniony lub odwołany lot

Opóźniony albo odwołany lot to zhora niejednogo pasażera. Niewielu zdaje sobie jednak sprawę, że w takiej sytuacji przysługują im różne uprawnienia, jak również mogą domagać się należnej im rekompensaty. Prawa pasażerów zostały uregulowane w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku nr 261/2004. Dzięki temu unijnemu Rozporządzeniu pasażer uzyskał szeroką ochronę wobec przewoźników.

➤ **Jakie prawa przysługują pasażerowi w sytuacji opóźnienia lotu?**

Spóźnione loty zdarzają się codziennie i wiążą się dla pasażerów z wieloma niegodnościami. Jednak musisz pamiętać, że nie każde opóźnienie rodzi obowiązek objęcia opieką podczas oczekiwania na lot czy też do kwalifikuje do wypłaty odszkodowania.

1. Prawo do opieki

Dlatego w Rozporządzeniu przewidziano tzw. prawo do opieki, które przysługuje w zależności od długości opóźnienia.

CZAS OPÓŹNIENIA	DŁUGOŚĆ TRASY
do 2 h	loty do 1 500 km
do 3 h	loty w UE dłuższe niż 1 500 km i inne loty pomiędzy 1 500 km a 3 500 km
do 4 h	wszystkie inne loty

Zgodnie z Rozporządzeniem, po upływie wskazanego w tabeli czasu pasażer powinien otrzymać:

- posiłki oraz napoje w ilościach adekwatnych do czasu oczekiwania;
- zakwaterowanie w hotelu w przypadku, gdy występuje konieczność pobytu przez jedną albo więcej nocy, lub gdy zachodzi konieczność pobytu dłuższego niż planowany przez pasażera;
- transport pomiędzy lotniskiem a miejscem zakwaterowania (hotelem lub innym).

Jeżeli opieka nie zostanie zagwarantowana, a samodzielnie poniesiesz ww. koszty, możesz domagać się zwrotu od linii lotniczej na podstawie kopii paragonów lub faktur.

2. Odszkodowanie

Niezależnie od prawa do opieki, jeśli dotarłeś do miejsca docelowego minimum 3 godziny po planowanym czasie, to jako pasażerowi przysługuje Ci prawo domagania się odszkodowania. Jego kwota jest zależna od długości trasy.

KWOTA ODSZKODOWA NIA	DŁUGOŚĆ TRASY	TRASA LOTU
250 Euro	do 1 500 km	zaczyna się w UE i kończy w UE
400 Euro	powyżej 1 500 km	zaczyna się w UE i kończy w UE
400 Euro	loty w UE dłuższe niż 1500 km i inne loty o długości pomiędzy 1500 a 3500 km	kończy się lub zaczyna poza UE
600 Euro	wszystkie inne loty	kończy się lub zaczyna poza UE

Trzeba jednak pamiętać, że istotny jest czas dotarcia do miejsca docelowego, a nie moment startu. Przykładowo, jeśli samolot co prawda wystartował z 3-godzinny opóźnieniem, ale ostatecznie pasażerowie wylądowali w miejscu docelowym z opóźnieniem 2-godzinnym, to nie przysługuje odszkodowanie.

Przewoźnik nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty w sytuacji udowodnienia zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności. Przykładowo:

- ograniczenia w kontroli ruchu lotniczego, np. zamknięcie pasa startowego;
- złe warunki atmosferyczne;
- strajki strony trzeciej, np. personelu lotniska;
- klęski żywiołowe.

➤ **Co zrobić, gdy lot zostanie odwołany?**

Opóźniony lot potrafi mocno pokrzyżować plany, jednak jeszcze większy problem pojawia się, gdy lot zostaje odwołany. Pasażerom przysługują wtedy określone uprawnienia, a w określonych sytuacjach można domagać się odszkodowania.

1. Uprawnienia

W sytuacji odwołania lotu, pasażerom przysługują następujące uprawnienia:

- prawo do opieki – podobnie jak przy opóźnieniu (posiłki i napoje w ilościach adekwatnych do czasu oczekiwania, dwie rozmowy telefoniczne i wiadomości e-mail);
- zwrot kosztu biletu bądź zaoferowanie innego połączenia z punktem docelowym;
- zakwaterowanie w hotelu oraz transport między lotniskiem a hotelem – gdy występuje konieczność dłuższego oczekiwania na lot zastępczy.

2. Odszkodowanie

Aby móc dochodzić odszkodowania za odwołany lot, muszą być spełnione pewne przesłanki. Przy czym sama jego wysokość będzie wyliczana w taki sam sposób jak w sytuacji opóźnienia (tabela na stronie 13).

Nie każdy odwołany lot będzie kwalifikował się do uzyskania odszkodowania, ponieważ w Rozporządzeniu przewidziano pewne sytuacje, które wyłączają możliwość dochodzenia rekompensaty.

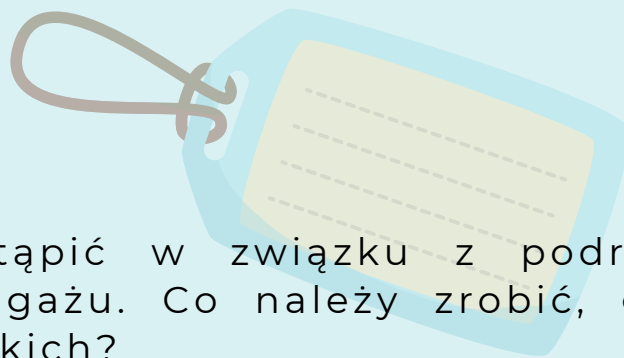
Prawo do odszkodowania nie przysługuje, jeśli:

- lot został odwołany z powodu nadzwyczajnych okoliczności;
- pasażerowie zostali poinformowani o odwołaniu lotu przynajmniej na 2 tygodnie przed planowanym lotem;
- pasażerowie otrzymali informację o zmianie planu podróży na 14 do 7 dni przed planowaną datą – w sytuacji, gdy zmiana obejmuje przełożenie lotu na wcześniejszą godzinę (do 2 godzin), a przylot do miejsca docelowego do 4 godzin później niż planowano;
- pasażerowie zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż 7 dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej 2 godziny po planowym czasie przylotu.

Co ważne, ciężar dowodu tego czy i kiedy pasażerowie zostali poinformowani o odwołaniu lotu, spoczywa na obsługującym przewoźniku lotniczym.

W celu uzyskania odszkodowania należy złożyć reklamację przewoźnikowi obsługującemu odwołany czy też opóźniony lot w formie pisemnej. Jeżeli linia lotnicza odmówi wypłaty lub nie odpowie na reklamację w ciągu 30 dni, koniecznym może okazać się złożenie pozwu.

4. Zagubiony bagaż

Problemem, który może wystąpić w związku z podróżą wakacyjną, jest zagubienie bagażu. Co należy zrobić, gdy spotka to Ciebie lub Twoich bliskich?

➤ **Sfotografowanie bagażu oraz rzeczy w nim się znajdujących**

Przed samym wyjazdem wakacyjnym jest kilka czynności, które możemy zrobić, aby przygotować się na ewentualne problemy ze znalezieniem naszego bagażu.

W pierwszej kolejności należy sfotografować bagaż z każdej strony wraz z jego zawartością – te czynności należy podjąć na potrzeby oszacowania wartości zgubionego bagażu.

Warto również dysponować dowodem zakupu naszego bagażu (walizki, torby), szczególnie jeżeli był on dużej wartości.

W przypadku bagażu rejestrowanego, nasz bagaż ma przypisany numer przewozowy. Zwykle są to naklejki z kodem kreskowym składającym się z ciągu cyfr, przyklejane na nasze karty pokładowe oraz na walizki – je również dobrze jest sfotografować.

➤ **Działania w przypadku zagubienia bagażu**

W momencie, w którym nasz bagaż po długim oczekiwaniu na lotnisku jednak się nie odnalazł, należy wypełnić w biurze naszych linii lotniczych (bądź biurze rzeczy znalezionych na lotnisku) protokół nieprawidłowości bagażowej - PIR (Property Irregularity Report). Protokół ten jest podstawą do złożenia reklamacji w sprawie zaginionego bagażu.

Wspomnianą reklamację należy złożyć w formie pisemnej (poprzez e-mail, formularz kontaktowy oraz listownie) do linii lotniczych, z których usług korzystaliśmy. Jeżeli korzystaliśmy

z usług kilku linii lotniczych, należy zgłosić się do biura obsługi ostatniej linii, która obsługiwała nasz lot.

W reklamacji należy wskazać:

- szczegóły lotu (data lotu, numer rezerwacji, numer lotu),
- określi swoje roszczenie, czyli wysokość oraz wybraną formę rekompensaty,
- kopię raportu PIR,
- kopię kwitu bagażowego,
- dane rachunku bankowego.

Odszkodowanie

O odszkodowanie można ubiegać się w sytuacji, w której przewoźnik przyzna utratę bagażu lub bagaż nie zostanie dostarczony w czasie 21 dni.

Odpowiedzialność przewoźnika w przypadku zniszczenia, zagubienia, uszkodzenia lub opóźnienia bagażu reguluje art. 22 ust. 2 **Konwencji o ujednoliceniu niektórych prawideł dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego**, sporządzonej w Montrealu dnia 28 maja 1999 r. Zgodnie z tym przepisem odpowiedzialność ta jest ograniczona do 1.000 SDR (Specjalnych Praw Ciągnięcia) na każdego pasażera. Przy tym jednak należy wskazać, iż zgodnie z art. 24 ust. 1 wspomnianej konwencji, granice odpowiedzialności podlegają rewizji w odstępach pięcioletnich. Aktualnie, zgodnie z opublikowanym na stronie internetowej ICAO (International Civil Aviation Organization) dokumentem dotyczącym zmiany granic odpowiedzialności obowiązującym od 28 grudnia 2019 roku, maksymalna wysokość odszkodowania w przypadku zniszczenia, zagubienia, uszkodzenia lub opóźnienia bagażu wynosi 1.288,00 SDR.

Wyjątek stanowi oczywiście przypadek, gdy pasażer w czasie oddawania zarejestrowanego bagażu przewoźnikowi złożył specjalną deklarację interesu w dostawie i uiścił dodatkową opłatę, jeżeli jest ona wymagana. W takim przypadku przewoźnik jest obowiązany zapłacić kwotę nieprzewyższającą kwoty zadeklarowanej, chyba że udowodnił, że ta ostatnia przewyższa rzeczywisty interes pasażera w dostawie.

Specjalne Prawa Ciągnięcia zostały określone przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy. Zgodnie ze średnim kursem walut NBP na dzień 03.07.2024 r., kurs waluty SDR wynosi 5,2713. Oznacza to zatem, iż maksymalna wysokość odszkodowania wyrażona w złotych wynosi na wspomniany dzień około 6.790,00 zł, jeżeli oczywiście nie doszło do wskazania przez pasażera innej kwoty w związku z deklaracją interesu w dostawie.

Biorąc pod uwagę powyższe informacje, niezwykle istotne jest wykonanie przed podróżą dodatkowych czynności, które nie są bardzo czasochłonne, a pozwolą nam ustalić wartość naszego bagażu, nawet już przed podróżą. Jak wskazano, odpowiedzialność przewoźnika za zaginięcie bagażu jest ograniczona – należy zatem pamiętać, że jeżeli nasz bagaż reprezentują wyższą wartość niż maksymalna wysokość odszkodowania, warte rozważenia jest skorzystanie z opcji jego dodatkowego ubezpieczenia – wówczas, w przypadku jego zaginięcia, będziemy mogli dochodzić od ubezpieczyciela kwoty zagwarantowanej w umowie ubezpieczenia.

5. Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) - Zakres i Ograniczenia

Podczas zagranicznych wyjazdów, warto zadbać o ochronę przed kosztami leczenia. Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) może okazać się wówczas niezastąpiona.

➤ Co to jest EKUZ i jak ją uzyskać?

EKUZ to dokument, który potwierdza, że posiadacz jest ubezpieczony w Polsce i umożliwia korzystanie z publicznej opieki zdrowotnej w innych krajach UE/EFTA na koszt Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ). Karta uprawnia do niezbędnych świadczeń zdrowotnych za granicą na takich samych zasadach jak obywatele danego kraju. Można ją uzyskać, składając wniosek w oddziale NFZ, pocztą lub drogą elektroniczną. Wniosek powinien zawierać dane osobowe, numer PESEL, adres oraz okres ważności karty. EKUZ jest wydawana bezpłatnie.

➤ Okres ważności karty EKUZ

Okres ważności karty EKUZ zależy od rodzaju ubezpieczenia zdrowotnego. Pracownicy, emeryci i renciści otrzymują kartę ważną przez cały okres ubezpieczenia. Studenci i uczniowie mają kartę ważną na rok szkolny lub akademicki. Osoby bezrobotne oraz pobierające zasiłek macierzyński lub opiekuńczy otrzymują kartę ważną na okres pobierania świadczenia. Data ważności karty znajduje się na jej odwrocie.

➤ Zakres obowiązywania EKUZ

EKUZ jest uznawana w krajach Unii Europejskiej, Islandii, Liechtensteinie, Norwegii, Szwajcarii oraz w Wielkiej Brytanii do końca 2023 roku. Jest również ważna na niektórych terytoriach zamorskich Francji, Portugalii i Hiszpanii. Karta **nie obowiązuje na Wyspach Normandzkich, wyspie Man, w Monako, San Marino oraz Watykanie.**

➤ Zakres świadczeń pokrywanych przez EKUZ

EKUZ umożliwia korzystanie z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w krajach UE/EFTA, które stają się konieczne w czasie pobytu. Zgodnie z art. 19 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, świadczenia te są udzielane zgodnie z przepisami kraju pobytu. Oznacza to, że uprawnienia z tytułu EKUZ są szersze niż te wynikające z ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym z 8 września 2006 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 757). Zmiana wynika z treści art. 19 rozporządzenia nr 883/2004, wcześniej uregulowania były zawarte w art. 22 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1408/71. Zmiana treści dotyczy w szczególności zastąpienia przesłanki „niezwłoczności świadczenia” na „świadczenie, które ze względów medycznych jest niezbędne” (konieczne). Każdorazowo należy ustalić, czy świadczenie jest niezbędne zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu. Świadczenie niezbędne to każde, które lekarz uzna za konieczne, aby pacjent nie musiał wracać do kraju ubezpieczenia w celu uzyskania leczenia. EKUZ nie obejmuje zatem leczenia planowanego, które wymaga zgody NFZ przed wyjazdem.

➤ Alternatywne dokumenty potwierdzające prawo do świadczeń

W sytuacjach, gdy wydanie EKUZ nie jest możliwe, można uzyskać certyfikat tymczasowo zastępujący EKUZ. Dokumenty takie jak S1, S2 oraz formularze E106, E109, E112, E120 i E121 są wydawane osobom ubezpieczonym w Polsce, zamieszkującym w państwach EFTA lub UE.

➤ Dlaczego EKUZ może być niewystarczająca?

EKUZ ma swoje ograniczenia. Nie gwarantuje bezpłatnego leczenia za granicą, nie obejmuje leczenia planowanego ani prywatnego oraz nie pokrywa kosztów transportu medycznego i repatriacji. Ponadto EKUZ jest ważna tylko w krajach UE/EFTA i niektórych terytoriach zamorskich. Dla

pełnej ochrony zdrowotnej i finansowej podczas podróży zaleca się wykupienie dodatkowego ubezpieczenia turystycznego.

6. Zakazane pamiątki

Kolekcjonerom wakacyjnych pamiątek, prawdopodobnie dobrze znana jest pokusa przywiezienia do domu muszli samodzielnie złowionej na dnie morza, egzotycznej rzeźby, regionalnych alkoholi, kosmetyków i przysmaków. Wielość towarów, jakie spotykamy na tradycyjnych bazarach świata, przyprawia o zawrót głowy i daje złudne wrażenie, że rzeczy w danym kraju powszechne i dostępne często na każdym rogu, mogą być przedmiotem handlu. Stąd blisko nam już do wniosku, że wobec tego bezpiecznie i bez żadnych komplikacji zawieziemy taką rzecz do Unii Europejskiej, a w tym do Polski. Tymczasem handel i przewóz międzynarodowy jest ściśle uregulowany przepisami prawa międzynarodowego, prawa Unii Europejskiej, a nadto jeszcze dodatkowo precyzowany jest przez niektóre państwa, posiadające np. szczególne rodzaje dóbr naturalnych. Zatem pakując walizkę powrotną warto zapoznać się z obowiązującymi regulacjami, aby uniknąć nieprzyjemnych konsekwencji prawnych.

➤ **Wśród zakazanych pamiątek znajdują się nie tylko, żywe okazy zwierząt i roślin, ich skóry, kości czy skorupy**

ale też przedmioty z nich wykonane — leki, maści, kremy i proszki zawierające w swoim składzie ich elementy lub wyciągi. Nie chodzi tylko o przedmioty w całości wykonane z chronionych gatunków, ale także częściowo z nich wykonane (może to dotyczyć elementów rzeźb, mebli, wyrobów medycznych, które w swoim składzie mają jakiś procent pochodzenia zakazanego).

Dla większości podróżujących oczywisty jest już zakaz przywozu do UE torebek, pasków czy portfeli wykonanych ze skór słońca, krokodyla, kajmana i węży. Świadomy podróżnik nie zapakuje do walizki alkoholu w którym „pływa” martwy wąż, czy skorpion, jednak praktyka celna na lotniskach w całej Polsce nadal potrafi zaskakiwać. Według statystyk prowadzonych przez Służbę celną i Celno-Skarbową, w 2023 roku na liście zatrzymań znalazły się takie okazy jak: czaszka

aligatora missisipskiego, skóra wilka, odzież i buty ze skóry pytona, tabletki zawierające pochodne pławikoników morskich przywożone najczęściej z Chin i Tajlandii, buty ze skóry kajmana, skóry, a nawet w całości spreparowane niedźwiedzie czarne z Kanady i USA, żywe okazy pijawek lekarskich, zęby walenia z Meksyku, żywe papugi i żółwie. Najbardziej powszechne są jednak przedmioty i okazy, które można samodzielnie wyłowić z morza lub kupić za niewielkie pieniądze w sklepie z pamiątkami, są to: fragmenty koralowców, muszle (np. ślimaka morskiego, przydaczni i skrzydelnika olbrzymiego), żywe okazy kaktusów, także aloes, biżuteria z piór papug, puszki zawierające ikrę ryb jesiotrokształtnych (jednym słowem kawior), spreparowane motyle.

Nielegalny przewóz okazów to przestępstwo, za które grozi kara od trzech miesięcy do pięciu lat pozbawienia wolności.

Jeżeli jednak bardzo zależy nam na jakiejś pamiątce, należy zwrócić uwagę na to, aby pochodziła z legalnego źródła (np. ze specjalnej hodowli), miała certyfikat, a nadto należy uzyskać zezwolenie lub świadectwo CITES. Opłata za wydanie zezwolenia na przywóz/(powrotny) wywóz okazów CITES wynosi 107 zł, a za wydanie świadectwa UE - 17 zł.

Generalna zasada, która chroni zagrożone gatunki roślin i zwierząt obowiązuje praktycznie we wszystkich krajach, jakie można znaleźć w ofercie biur podróży. Poniższa tabela zbiera dodatkowe ograniczenia, charakterystyczne dla popularnych wakacyjnych kierunków:

CHORWACJA

Nie wolno przewozić mięsa, nabiału, owoców, warzyw, nasion czy roślin ozdobnych, zakaz dotyczy także broni, przy czym za broń może być uznany także scyzoryk, a nawet nóż kuchenny.

HISZPANIA	ochroną i całkowitym zakazem wywozu objęto niektóre gatunki muszli, dotyczy to wielu gatunków małży czy ślimaków morskich; ochronie podlegają endemiczne gatunki muszli, małż hiszpański czy ślimak morski z rodzaju Patella, zakazane jest zbieranie muszli zamieszkałych przez żywe zwierzęta.
WŁOCHY	Zabronione jest zabieranie piasku z włoskich plaż , zwłaszcza z wysp.
GRECJA	Zakazane są podróbki znanych marek, zbieranie, lub zakup kamieni zabytkowych lub archeologicznych, nie można zbierać skałek, kamyków czy piasku podczas odwiedzania wykopalisk.
AFRYKA	Nie wolno wywozić diamentów nieoszlifowanych, pamiątek wykonanych z kości słoniowej lub innych zwierząt oraz wyrobów galanteryjnych wykonanych ze skóry bez odpowiedniego certyfikatu.
EGIPT	Do Egiptu nie można wwozić dronów bez uzyskania zezwolenia wydawanego przez egipskie Ministerstwo Obrony lub Egyptian Civil Aviation Authority (ECCA). Zabronione jest wywożenie fragmentów rafy koralowej, preparowanych skór zwierząt oraz antyków, muszelek i koralu, nie można wywozić ani wwozić więcej niż 1000 funtów egipskich i nie więcej niż 10.000 w innej walucie.

TUNEZJA	w Tunezji zabroniony jest wywóz waluty tunezyjskiej , nie można zatem zabrać ze sobą niewydanej gotówki, nie można też przywieźć z Tunezji mięsa i produktów pochodzenia zwierzęcego, antyków, koralowca i rafy koralowej, sukulentów.
AZJA	w Indiach nie można wywozić srebra i złota (poza przedmiotami osobistego użytku), w Tajlandii zabroniony jest przemyt wizerunku Buddy , w Chinach warto uważać na zakup produktów paramedycznych .
TURCJA	nie można wywozić przedmiotów starszych niż 100 lat , minerałów, podróbek popularnych marek oraz pewnych ilości kawy i herbaty .
AMERYKA POŁUDNIOWA	Meksyk zabrania wynoszenia i wwożenia świeżej żywności, z Kuby można zabrać ograniczoną ilość cygar i alkoholu oraz muszli. Wywożenie autentycznych dóbr kultury z krajów Ameryki Południowej, jak Peru czy Ekwador, jest również zabronione.

Przed wyjazdem, a najpóźniej w momencie pakowania walizki w drogę powrotną, warto zweryfikować czy nasze pamiątki z podróży nie obejmują przedmiotów, które mogą przysporzyć nam problemów prawnych. Natomiast podczas wakacji nie należy zostawiać bagaży bez opieki w miejscach publicznych i nie dawać ich obcym. Nie powinno się też przyjmować od osób nieznajomych rzeczy do przewiezienia przez granicę, aby nie stać się ofiarą przemytników.

Pełna lista chronionych okazów jest dostępna na stronie [www.Ministerstwa Klimatu i Środowiska](http://www.Ministerstwa_Klimatu_i_Środowiska), na stronie poświęconej Konwencji Waszyngtońskiej www.cites.org. Wiele cennych informacji można uzyskać także na stronie www.graniaca.gov.pl.

7. Należność celna

Z uwagi na fakt, że Polska należy do Unii Europejskiej, towary kupione i przywiezione w ramach krajów unijnych nie są, co do zasady, objęte należnością celną. Jeśli natomiast pamiątki zostały zakupione i przywiezione spoza krajów Unii Europejskiej, dla zwolnienia z obowiązku uiszczenia cła ustalone zostały progi, których przekroczenie skutkuje koniecznością zapłaty podatku celnego i wynoszą one:

1.300 euro na osobę – w przypadku gdy produkty te transportowane są drogą lądową;

1.430 euro na osobę – w przypadku gdy produkty te transportowane są drogą powietrzną lub wodną.

W powyższych limitach nie uwzględnia się m.in. koniecznych lekarstw, bagażu osobistego (który został wcześniej zabrany na podróż) czy też napojów alkoholowych i tytoniu objętych zwolnieniem celnym. Zwolnieniem celnym objęte jest w przypadku:

➤ **alkoholu:**

1. 1 litr napojów przekraczających 22% mocy które powstały w wyniku destylacji oraz wyrobów spirytusowych;
2. 2 litry napojów których moc nie przekracza 22%.

➤ **wyrobów tytoniowych:**

1. papierosy – 40 sztuk (droga lądowa) lub 200 sztuk (droga morska lub lotnicza);
2. cygaretki – 20 sztuk (droga lądowa) lub 100 sztuk (droga morska lub lotnicza);
3. cygara – 10 sztuk (droga lądowa) lub 50 sztuk (droga morska lub lotnicza);
4. tytoń do palenia – 50 g (droga lądowa) lub 250 g (droga morska lub lotnicza).

Powyższe limity podlegają sumowaniu, co oznacza, że łączna suma ww. produktów nie może przekroczyć 100% (np. możliwe jest przywiezienie do Polski 10 sztuk cygaretek i 5 cygar, ale nie jest możliwe przywiezienie 20 sztuk cygaretek i 10 sztuk cygar). Limity te, co istotne, obowiązują tylko i wyłącznie w przypadku, gdy przedmioty zostały nabyte na własny użytek lub jako prezent, a ich przekroczenie powinno zostać zgłoszone odpowiednim służbom.

Także wewnątrz unijnych granic przewiezienie do Polski niektórych pamiątek może powodować skutki w ramach podatku akcyzowego. Co do zasady, wewnątrzwspólnotowe nabycie wyrobów akcyzowych na własny użytek jest zwolnione z opodatkowania, niemniej jednak, tylko i wyłącznie w określonych przez stosowne przepisy limitach. Limity te wynoszą:

Dla wyrobów tytoniowych ilości nieprzekraczające:

papierosy	800 sztuk
cygaretki (cygara o masie nieprzekraczającej 3 gramów/sztukę)	400 sztuk
cygara	1 kilogram

Dla napojów alkoholowych ilości nieprzekraczające:

alkohol etylowy	10 litrów
wino i napoje fermentowane	90 litrów, w tym wino musujące - 60 litrów
piwo	110 litrów
produkty pośrednie	20 litrów

➤ **Dla płynu do papierosów elektronicznych ilości nieprzekraczające: 200 mililitrów**

➤ **Dla wyrobów nowatorskich ilości nieprzekraczające: 0,16 kilograma.**

Ilość danego wyrobu akcyzowego nie jest jedyną przesłanką wskazującą na nabycie tych wyrobów dla własnych celów. Organy podatkowe uwzględniają także inne okoliczności, w tym status handlowy osoby fizycznej nabywającej wewnątrzwspólnotowo wyroby akcyzowe, miejsce, gdzie wyroby akcyzowe są umieszczone, lub, w razie wątpliwości, sposób transportu, każdy dokument odnoszący się do wyrobów akcyzowych oraz rodzaj wyrobów akcyzowych.

Warto zwrócić również uwagę, że wywóz lub przywóz na terytorium Unii Europejskiej środków pieniężnych o równowartości 10.000 euro lub wyższej powinien być każdorazowo zgłaszany odpowiednim organom. Ograniczenie to dotyczy także kart przedpłaconych na okaziciela, papierów wartościowych na okaziciela które mogą być zbywalne (np. czeki, weksle) czy też złotych monet lub innych postaci, takich jak sztabki.

Zwracamy uwagę, że niedochowanie obowiązku zgłoszenia przekroczenia ustalonych limitów może wiązać się z koniecznością uiszczenia zaległości podatkowej wraz z odsetkami za opóźnienie, jak również z poniesieniem odpowiedzialności karno-skarbowej w postaci kary grzywny, ograniczenia bądź też pozbawienia wolności. Wobec tego przed powrotem do kraju z wakacyjnymi pamiątkami należy dokładnie zweryfikować, czy towary które chcemy przywieźć nie podlegają limitowaniu bądź też nie powinny zostać zgłoszone do właściwych organów podatkowych i celnych.

Podróże, choć pełne ekscytacji, niosą ze sobą również wyzwania, na które nie zawsze jesteśmy przygotowani.

Mamy nadzieję, że zawarte tutaj wskazówki i porady pomogły Ci nie tylko zrozumieć Twoje prawa, ale również wyposażyły Cię w narzędzia niezbędne do radzenia sobie z trudnościami. Każda sytuacja, od zgubionego bagażu po upadłość linii lotniczych, może być łatwiejsza do opanowania, gdy posiadasz odpowiednią **wiedzę i wsparcie**.

Pamiętaj, że podróżowanie to nie tylko docieranie do celu, ale również zbieranie doświadczeń na każdym etapie drogi. Dzięki temu poradnikowi masz teraz więcej pewności siebie, aby stawić czoła każdej przeszkodzie i cieszyć się każdą chwilą swoich wakacji.

Życzymy Ci wielu wspaniałych podróży, pełnych niezapomnianych chwil i beztrudnych przygód.

Bezpiecznych podróży!

Zespół DCLAW

